

Broj: 01,02,03,03/11,04/6-05-1-2649/24

Sarajevo, 16. 6. 2025.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
S A R A J E V O

PRIMLJENO: 18-06-2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

4

Izvješće sa službenog putovanja

na treći Parlamentarno-ekonomski forum PAM-a za euromeditersku i zaljevsku regiju

Marrakech, Kraljevina Maroko, 23. i 24. svibnja 2025.

Predsjedateljica Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana (PAM) Rejhana Dervišević, zamjenik predsjedateljice Izaslanstva Vlatko Glavaš i predsjedateljica Zajedničkog povjerenstva za ekonomske reforme i razvoj PSBiH Ermina Salkičević-Dizdarević sudjelovali su na trećem Parlamentarno-ekonomskom forumu PAM-a za euromeditersku i zaljevsku regiju, koji je održan 23. i 24. svibnja u Marrakechu (Kraljevina Maroko).

U zajedničkoj organizaciji Doma vijećnika Parlamenta Kraljevine Maroko i Parlamentarne skupštine Mediterana, forum je predstavljao međunarodnu platformu za parlamentarce i partnerske institucije PAM-a kako bi razmijenili mišljenja i stajališta s čelnim ljudima iz područja ekonomije i politike u javnom i privatnom sektoru, kao i s predstavnicima akademske zajednice i civilnog društva o bitnim i aktualnim ekonomskim i ekološkim pitanjima u euromediterskoj i zaljevskoj regiji PAM-a. Također, u središtu rasprave na Forumu bio je niz ključnih ekonomskih izazova, uključujući i nedavna događanja na planu globalne trgovine, te pitanja energetike, sigurnosti hrane i vode.

Ovogodišnji Parlamentarno-ekonomski forum PAM-a posvećen je pitanjima koja se odnose na trend i utjecaj promjene tarifa u svjetlu odnosa između globalnih ekonomija poput SAD-a, Europske unije i Kine i utjecaja tih odnosa na zemlje mediteranske i zaljevske regije. Posebno je naglašena neizvjesnost u nabavnom lancu, kao i trend sveprisutne neizvjesnosti u globalnim trgovinskim tokovima. Otvorene su teme o potrebi preispitivanja pravila Svjetske

trgovinske organizacije (WTO), što može biti posebno izazovno za Bosnu i Hercegovinu jer još nije okončala pregovore za punopravno članstvo u ovom važnom tijelu.

Istovremeno, nezaobilazna tema i ovog foruma bili su ciljevi održivog razvoja, bilo da je riječ o obnovljivim izvorima energije, tehnološkim transformacijama u naftnoj industriji, pitanjima stabilnosti opskrbe plinom ili o pitanjima u vezi s osiguravanjem stabilne opskrbe energijom, uz posebnu pozornost posvećenu čistim tehnologijama i smanjenoj emisiji CO₂.

Ukazano je na to kako se pojedine države članice, uključujući i našu zemlju, posebno suočavaju s pitanjem regulacije tzv. velikih ložišta, transformacije rudnika, ali i s izazovima uvođenja pristojbe CBAM, koja je dodatno opterećenje izvoznicima, uz punu svijest da u BiH set energetske zakona još nije u parlamentarnoj proceduri.

Na dvodnevnom Forumu sudionici su raspravljali i o utjecaju umjetne inteligencije na tržište rada te regulatornim pitanjima, kao i o ulozi parlamenata u tim područjima. Fokus rasprave na Forumu u Marrakechu bio je i na pitanjima digitalizacije i intenzivnog utjecaja umjetne inteligencije na ekonomske, ali i sigurnosne parametre poslovanja. Upozoreno je na to kako se ova pitanja potpuno drukčije tretiraju EU-u u smislu pravnih propisa, dok se u SAD-u, Indiji i Kini već sada naslućuje novi trend usmjeren na deregulaciju, posebno u području umjetne inteligencije.

Jedan od važnijih zaključaka Forumu jest da je multilateralizam duboko ugrožen na globalnoj razini i da su parlamenti važan kohezivni čimbenik, čime uloga PAM-a, kao i parlamenata država članica, postaje sve bitnija.

U svome obraćanju sudionicima Forumu predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u PAM-u Rejhana Dervišević istaknula je značaj međuparlamentarne i međudržavne suradnje i komunikacije zemalja članica PAM-a, koja može pomognuti u izbjegavanju i rješavanju problema i sukoba te u izgradnji povjerenja i boljih odnosa u regiji.

„Širom svijeta vidimo da su zajednice podijeljene rastućim govorom mržnje, diskriminacijom, ekstremizmom i kršenjem ljudskih prava. Danas, više nego ikada, postajemo svjesni uloge i značaja interakcije između naroda i država“, rekla je prof. dr. Dervišević, dodavši kako bi zdrava razina ekonomske interakcije bila osnova za stabilnost u euromediterranskoj i zaljevskoj regiji.

Naglašavajući da bi ekonomsku suradnju u regiji nesumnjivo ojačali sveobuhvatni regionalni sporazumi i projekti, kao i usuglašene aktivnosti i financijska potpora zemljama regije, predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u PAM-u podcrtala je da su regionalna suradnja i integracija ključni za ublažavanje geopolitičke fragmentacije i zajednički prosperitet.

„Ciljana ulaganja u nerazvijene regije osiguravaju uravnotežen rast, smanjuju nejednakost i otključavaju neiskorišteni ekonomski potencijal. Ulaganje u regionalni promet, digitalnu povezanost i energetske sustave doprinosi jačanju veza regije s drugim tržištima, poslovima i uslugama“, poručila je Dervišević.

Upozorila je da se u današnjem svijetu i regiji civili suočavaju s glađu, nestankom i smrću, a kazala je i kako položaj parlamentaraca u društvu ili uloge koje imaju ne umanjuju njihovu odgovornost da povećaju šanse za uspostavu mira, pravde, sigurnosti i ekonomskog razvoja. Pozvala je kolege članove parlamenata da daju maksimalan doprinos stvaranju uspješnih društava s ekonomskom perspektivom.

Na marginama Parlamentarno-ekonomskog foruma predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u PAM-u Rejhana Dervišević, zamjenik predsjedateljice Izaslanstva Vlatko Glavaš i predsjedateljica Zajedničkog povjerenstva za ekonomske reforme i razvoj PSBiH Ermina Salkičević-Dizdarević održali su bilateralni sastanak s članovima Izaslanstva Sobražnja Republike Sjeverne Makedonije u PAM-u, koje je predvodio zastupnik Sali Murati.

Tema sastanka bila je povezivanje zajedničkih vanjskopolitičkih ciljeva dviju prijateljskih zemalja, a prije svega na putu k punopravnom članstvu u Europsku uniju. U vezi s tim je dogovoreno proširivanje međuparlamentarne suradnje te nastavak međusobnog podržavanja na europskom putu, posebno u međunarodnim organizacijama poput PAM-a, kao i u sklopu svih regionalnih inicijativa.

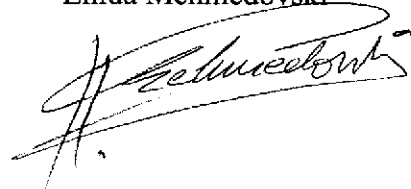
Tijekom razgovora zajednički je konstatirano da su odnosi dviju zemalja dobri i prijateljski, bez otvorenih pitanja, što otvara prostor za nastavak i jačanje političke i ekonomske suradnje Bosne i Hercegovine i Republike Sjeverne Makedonije.

Na Parlamentarno-ekonomskom forumu PAM-a za euromeditransku i zaljevsu regiju bili su: predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u PAM-u Rejhana Dervišević, zamjenik predsjedateljice Izaslanstva Vlatko Glavaš i predsjedateljica Zajedničkog povjerenstva za ekonomske reforme i razvoj Parlamentarne skupštine BiH Ermina Salkičević-Dizdarević, te

tajnica Izaslanstva Enida Mehmedovski i zamjenica tajnice Izaslanstva i prevoditeljica za engleski jezik Amila Kličić.

Izvješće pripremila:

Enida Mehmedovski

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupničkog doma PSBiH
- Kolegiju Doma naroda PSBiH
- Kolegiju Tajništva PSBiH
- Zajedničkom povjerenstvu za ekonomske reforme i razvoj PSBiH
- Zajedničkom povjerenstvu za europske integracije PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Sektoru za odnose s javnošću Tajništva PSBiH
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol Tajništva PSBiH

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH